

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΒΙΝΤΕΟ mp4:

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ

Στο πλαίσιο της τελευταίου από αμφιθεάτρου μαθήματός μας, σας **προσκαλούμε να γίνετε εσείς δημιουργοί** και να δημιουργήσετε ένα **σύντομο βίντεο**, στρέφοντας τον φακό σας στις ενδιαφέρουσες - ίσως πολλές φορές «αόρατες» - **σκηνές της καθημερινότητας**.

Αναζητήστε μία αυθόρμητη καθημερινή σκηνή και μετατρέψτε την σε **ερέθισμα αναστοχασμού**, προσεγγίζοντάς την είτε με την **κοινωνιολογική ματιά** μιας ταινίας τεκμηρίωσης (ντοκιμαντέρ) είτε ως μία «**ποιητική**» ή **καλλιτεχνική αφήγηση**.

Δεν αναζητούμε «ακαδημαϊκά» επιτεύγματα. **Ψάχνουμε τη δική σας, προσωπική και αυθεντική ματιά! Με απλά μέσα και το τηλέφωνό σας δώστε εικόνα και φωνή στις σκέψεις και τους προβληματισμούς σας!**

Επιλεγμένα βίντεο κατόπιν της συγκατάθεσής σας προγραμματίζεται να προβληθούν και να συζητηθούν στο εν λόγω τελευταίο μας μάθημα από αμφιθεάτρου.

Αποστέλλετε τα αρχεία σας στη διεύθυνση alazaris@med.uoa.gr έως και 7.11.2026.

Ανυπομονούμε να δούμε την καθημερινότητά μας και μέσα από τα δικά σας μάτια!

Επιπροσθέτως, στο τελευταίο μας μάθημα από αμφιθεάτρου, μπορούμε να μιλήσουμε και για τα παρακάτω ερεθίσματα.

ΚΕΝΤΡΙΣΜΑΤΑ ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΠΙΝΑΚΕΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Η ενσυναίσθηση είναι η Ικανότητα να βγαίνουμε από τον εαυτό μας και να συναντούμε τον άλλον στον χώρο της ανάγκης, του πόνου και της σιωπής του.

Στη «Χείρα βοήθειας» (1881) του Εμίλ Ρενούφ, η προσφορά του χεριού γίνεται μια απλή, αλλά βαθιά ανθρώπινη πράξη: η αλληλεγγύη μετατρέπεται σε γέφυρα ανάμεσα σε δύο ανθρώπους.

Στο «Άρρωστο παιδί» (1926) του Έντβαρντ Μουνκ, η ενσυναίσθηση γεννιέται μπροστά στην ευαλωτότητα και την απώλεια· το βλέμμα δεν μπορεί να θεραπεύσει, μπορεί όμως να μοιραστεί τον πόνο.

Τέλος, στην «**Επιστήμη και Ανθρωπιά**» (1897) του **Πάμπλο Πικάσο**, αναρωτιόμαστε εάν η επιστημονική γνώση συνδέεται με την ανθρώπινη φροντίδα, αναλογιζόμενοι ότι η θεραπεία δεν είναι *μόνο* υπόθεση της επιστήμης, αλλά και της παρουσίας, της κατανόησης και της συμπόνιας. Ο Πικάσο επιλέγει να αποτυπώσει την **αν τίθεση** ανάμεσα στην **ψυχρή, αποστασιοποιημένη** στάση του ιατρού και στην με **εν συν αίσθη ση** , υποστηρικτική στάση της μοναχής. Αναδεικνύει, έτσι, τη **σημασία της ανθρώπινης επαφής** και της **επαφής μεταξύ ασθενούς και ιατρού**. Σε μία σύγχρονη εκδοχή του έργου ίσως ο ιατρός να βρισκόταν μπροστά από την οθόνη ενός υπολογιστή, παρακολουθώντας τις ενδείξεις της ασθενούς μακριά από το κρεβάτι της.

Και στους τρεις πίνακες, η **ενσυναίσθηση** γίνεται τελικά μια **πράξη σιωπηλής ανθρωπιάς**.

ΤΟ ΟΡΙΟ ΑΝΑΜΕΣΑ

ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

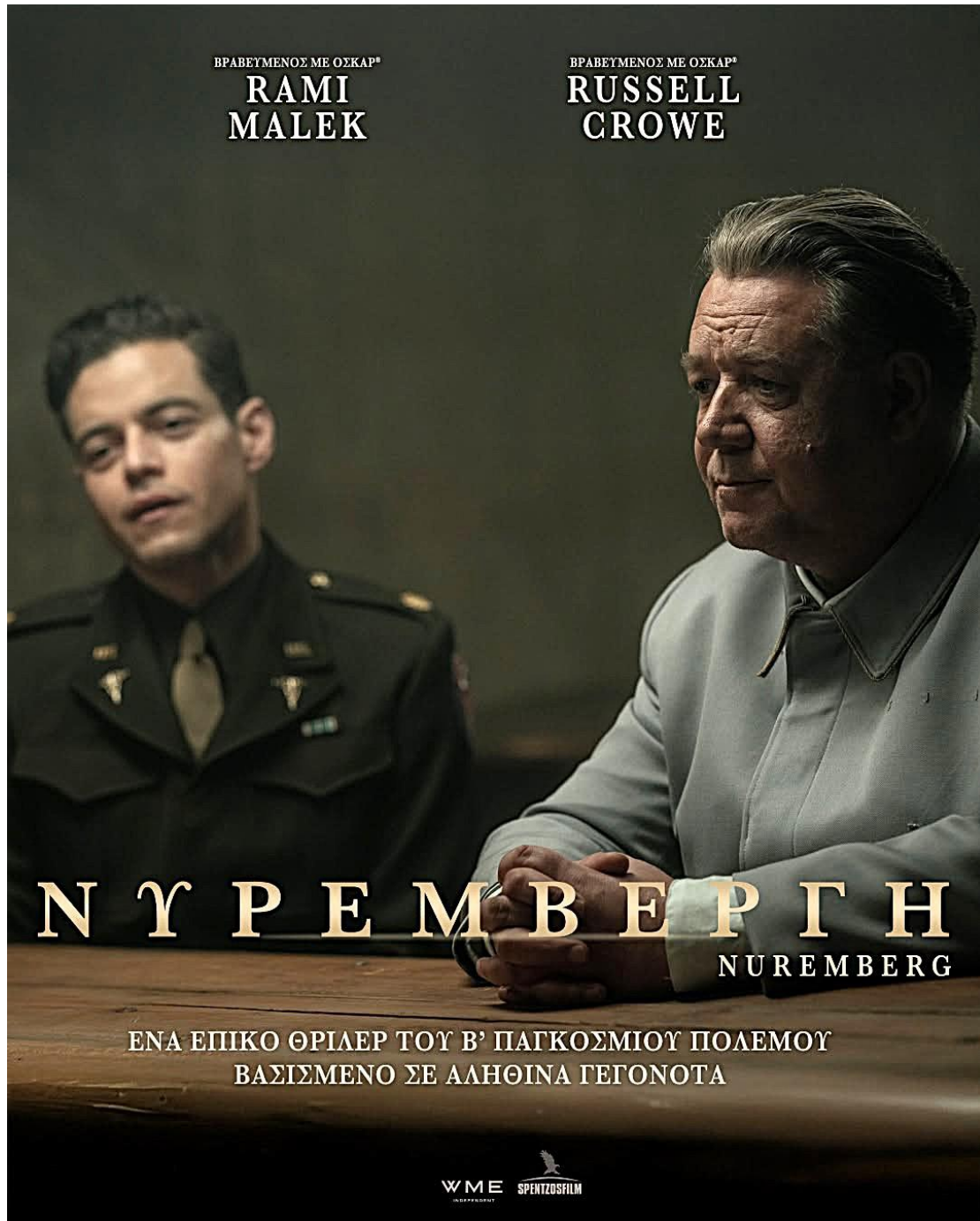
Λίγα λόγια για την ταινία: Πρόκειται για την ταινία “Wit” του 2001 σε σκηνοθεσία του **Mike Nichols** και με πρωταγωνίστρια την **Emma Thompson**. Η Emma Thompson υποδύεται τη Vivian Bearing, καθηγήτρια πανεπιστημίου με αντικείμενο έρευνας την αγγλική φιλολογία και τη μεταφυσική ποίηση του 17^{ου} αιώνα, η οποία διαγιγνώσκεται με μεταστατικό **καρκίνο** των ωοθηκών τελικού σταδίου. Η Bearing εντάσσεται σε κλινική δοκιμή για χορήγηση ισχυρού χημειοθεραπευτικού σχήματος και συνεισφέρει ως ασθενής στην ιατρική έρευνα. Στη διάρκεια της ταινίας αντιμετωπίζει τις παρενέργειες των χημειοθεραπειών, την **αποστασιοποιημένη στάση των ιατρών-ερευνητών**, ανατρέχει σε διάφορες στιγμές της ζωής της και απευθύνεται στη/στον θεατή εκφράζοντας τα **συναισθήματα**, τους φόβους και τους **προβληματισμούς** της.

<https://tinyurl.com/witmovie500800>

Λίγα λόγια για το απόσπασμα: Στο επιλεγμένο απόσπασμα εκτυλίσσεται η καθιερωμένη «συνοπτική» εξέταση της ασθενούς από τον ειδικευόμενο ιατρό και ερευνητή Jason Posner, ο οποίος, πλήρως **αποστασιοποιημένος, αντιμετωπίζει την ασθενή αποκλειστικά ως αντικείμενο μελέτης**. Ο ιατρός εκφράζει τον ενθουσιασμό του για τα καρκινικά κύτταρα και όταν ερωτάται για την ανθρώπινη διαχείριση των ασθενών, αναφέρεται με αδιαφορία σε ένα μάθημα επικοινωνίας ιατρού-ασθενούς της ιατρικής σχολής, θεωρώντας το «χάσιμο χρόνου για τους ερευνητές», ενώ μέσω της στάσης του οδηγεί την ασθενή στο συμπέρασμα ότι ο «νεαρός ιατρός **προτιμά την έρευνα από την ανθρωπιά**», ενώ η ασθενής «σε θέση θύματος **εύχεται ο νεαρός ιατρός να ενδιαφερόταν λίγο περισσότερο για την προσωπική επαφή**».

Μέσω του αποσπάσματος καλλιεργούνται προβληματισμοί για τον ρόλο της **ενσυναίσθησης** και της **ανθρωπιάς** στη σύγχρονη ιατρική **έρευνα** αλλά και **κλινική θεραπευτική**, καθώς και στη σημασία που η/ο ιατρός αποδίδει στην **καλλιέργειά** τους.

Η ΗΘΙΚΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΚΑΙ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΝΙΚΗΤΩΝ

Η ταινία «Νυρεμβέργη» (Nuremberg), σε σενάριο και σκηνοθεσία του Τζέιμς Βάντερμπιλτ, είναι ένα αμερικανικό ιστορικό-ψυχολογικό δράμα το σενάριο βασίζεται στο non-fiction βιβλίο του Τζακ Ελ-Χάι, «Ο Ναζί και ο Ψυχίατρος». Η ιστορία διαδραματίζεται αμέσως μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, κατά τη

διάρκεια των περίφημων Δικών της Νυρεμβέργης. Η πλοκή εστιάζει στην έντονη ψυχολογική αναμέτρηση και «μάχη του μυαλού» ανάμεσα στον Αμερικανό στρατιωτικό ψυχίατρο Ντάγκλας Κέλι (Ράμι Μάλεκ) και τον Χέρμαν Γκέρινγκ (Ράσελ Κρόου), το δεξί χέρι του Χίτλερ, προκειμένου να διαπιστωθεί αν ο ναζιστής ηγέτης είναι πνευματικά ικανός να δικαστεί.

Απόσπασμα ταινίας NYREMBERGH του Τζ. Βάντερμπιλτ.mp4

Η σκηνή ανάμεσα στον Αμερικανό στρατιωτικό ψυχίατρο Ντάγκλας Κέλι και τον Χέρμαν Γκέρινγκ θέτει ένα βαθύτερο ερώτημα από την απλή αντιπαράθεση θύτη και νικητή. Ο Γκέρινγκ, χωρίς να αρνείται την ήττα του, *αμφισβητεί την απόλυτη ηθική ανωτερότητα των Συμμάχων*: ποιος έχει το δικαίωμα να αποφασίζει ποιος είναι «δίκαιος», όταν η ιστορία γράφεται από εκείνους που επικράτησαν; Ο διάλογος αποκαλύπτει έτσι τη **σκοτεινή σχετικότητα της πολεμικής ηθικής**. Ο νικητής διαθέτει τη δύναμη να δικάσει, να καταδικάσει και να διαμορφώσει την επίσημη αφήγηση· αυτό όμως *δεν* σημαίνει αυτομάτως ότι είναι απαλλαγμένος από βία, συμφέροντα ή ηθικές αντιφάσεις. Ο Κέλι βρίσκεται απέναντι σε έναν άνθρωπο που υπερασπίζεται ένα εγκληματικό καθεστώς, αλλά ταυτόχρονα τον αντιμετωπίζει ως ανθρώπινη συνείδηση που μπορεί να επιχειρηματολογεί. Η σκηνή, επομένως, δεν εξισώνει θύτη και θύμα· καλεί τον θεατή να αναρωτηθεί **αν η δικαιοσύνη μπορεί να υπάρξει πραγματικά χωρίς αυτοκριτική και χωρίς να μετατρέπεται σε προνόμιο του νικητή**.

ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΟΤΑΝ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΔΕΝ ΑΡΚΟΥΝ

Τα δύο παρακάτω ποιήματα συναντώνται στην προσπάθεια να εκφράσουν **όσα δύσκολα χωρούν στις λέξεις**. Το πρώτο αναδεικνύει την ανάγκη για επικοινωνία, καθώς η σιωπή μπορεί να γίνει απόσταση και μοναξιά. Το δεύτερο, αντίστοιχα, αναζητά λέξεις και χρώματα για να αποδώσει την απώλεια, την ψευδαίσθηση και τη μνήμη ενός προσώπου που φεύγει. Και στα δύο ποιήματα, η γλώσσα αποδεικνύεται ανεπαρκής απέναντι στο **βαθύ συναίσθημα**. Ωστόσο, οι λέξεις, οι εικόνες και η μνήμη λειτουργούν ως γέφυρες επικοινωνίας. Κοινός τους πυρήνας είναι, επομένως, **η ανάγκη του ανθρώπου να επικοινωνήσει, να μοιραστεί τον πόνο και να διατηρήσει ζωντανό έναν δεσμό**.

Κικής Δημουλά: «Η Περιφραστική Πέτρα»

<https://tinyurl.com/perifrastikipetra>

Μίλα.

Πες κάτι, οτιδήποτε.

Μόνο μη στέκεις σ' αν' ατσάλινη απουσία.

Διάλεξε έστω κάποια λέξη,

που ν' α' δένει πιο σφιχτά

με την άοριστία.

Πές:

«άδικα»,

«δέντρο»,

«γυμνό».

Πές:

«θα δοῦμε»,

«αστάθμητο»,

«βάρος».

Υπάρχουν τόσες λέξεις που όνειρεύονται

μια σύντομη, άδετη, ζωή με τη φωνή σου.

Μίλα.

Ἔχουμε τόση θάλασσα μπροστά μας.

Ἐκεῖ ποὺ τελειώνουμε ἐμεῖς

ἀρχίζει ἡ θάλασσα.

Πές κάτι.

Πές «κύμα», ποὺ δὲν στέκεται.

Πές «βάρκα», ποὺ βουλιάζει

ἂν τὴν παραφορτώσεις μὲ προθέσεις.

Πές «στιγμή»,

ποὺ φωνάζει βοήθεια ὅτι πνίγεται,

μὴν τὴ σῶζεις,

πές

«δὲν ἄκουσα».

Μίλα.

Οἱ λέξεις ἔχουν ἔχθρες μεταξύ τους,

ἔχουν τοὺς ἀνταγωνισμούς:

ἂν κάποια ἀπ' αὐτὲς σὲ αἰχμαλωτίσει,

σ' ἐλευθερώνει ἄλλη.

Τράβα μία λέξη ἀπ' τὴ νύχτα

στὴν τύχη.

Ὅλόκληρη νύχτα στὴν τύχη.

Μὴ λές «όλόκληρη»,

πές «ἐλάχιστη»,

ποὺ σ' ἀφήνει νὰ φύγεις.

Ἐλάχιστη

αἴσθηση,

λύπη

όλόκληρη

δική μου.

Ὅλόκληρη νύχτα.

Μίλα.
Πές «άστέρι», πού σβήνει.
Δέν λιγοστεύει ή σιωπή με μιὰ λέξη.
Πές «πέτρα»,
πού είναι ἄσπαστη λέξη.
Ἐτσι, ἴσα ἴσα,
νὰ βάλω ἕναν τίτλο
σ' αὐτὴ τὴ βόλτα τὴν παραθαλάσσια.

Από τη συλλογή «Το λίγο του κόσμου» (1971)

Στο ποίημά της «*Η Περιφραστική Πέτρα*», η Κική Δημουλά αναδεικνύει τη **δυσκολία του ανθρώπου να εκφράσει όσα αισθάνεται**. Η πέτρα, ως συμβολισμός, παραπέμπει στη **σιωπή**, τη μνήμη, την ακινησία. Μέσω του ποιήματος εκφράζεται η υπαρξιακή αγωνία και η **ανάγκη ουσιαστικής επικοινωνίας**. *Πώς η σιωπή μπορεί να επηρεάσει τις ανθρώπινες σχέσεις και τις σχέσεις ιατρού-ασθενούς και πόσο σημαντική είναι η ενσυναίσθηση απέναντι στον άνθρωπο που υποφέρει;*

Δημήτρη Μαζούρη: «Αυτοψία»

[Ποίηση Δημήτρη Μαζούρη - Αυτοψία.mp4](#)

Με ρώτησες, τί χρώμα έχει η ψευδαίσθηση.

Είπα

Είναι κόκκινη, όπως η θάλασσα
τα τελευταία δειλινά του καλοκαιριού
Είναι πράσινη, σαν το ρόδι,
όταν ακόμα μαζεύει τις μυρωδιές της γης
Μαύρη, σαν τον κρυμμένο ήλιο
στη σκιά του φεγγαριού
Κίτρινη, σαν το τελευταίο αίμα

της πιο βαθιάς πληγής.

Μη με ρωτάς,

τι χρώμα έχει η ψευδαίσθηση.

Λίγο πριν φύγεις,

είχε το χρώμα σου.

Από τη συλλογή «Νόμος 5931» (2026)

Στο ποίημα «*Αυτοψία*» του Δημήτρη Μαζούρη, η ποίηση γίνεται μια προσπάθεια να αποτυπωθεί κάτι που δύσκολα ορίζεται με λέξεις: **η ψευδαίσθηση, η απώλεια και η ανάμνηση ενός προσώπου που ετοιμάζεται να φύγει**. Ο ποιητής αναζητά το «χρώμα» της ψευδαίσθησης και επιστρατεύει εικόνες από τη φύση: το κόκκινο της θάλασσας στο τέλος του καλοκαιριού, το πράσινο του άγουρου ροδιού, το μαύρο του κρυμμένου ήλιου, το κίτρινο του αίματος μιας βαθιάς πληγής. Τα χρώματα μετατρέπονται έτσι σε σύμβολα συναισθημάτων: πάθους, προσμονής, σκοτεινιάς και πόνου. Στο τέλος, όμως, όλες οι εικόνες υποχωρούν μπροστά στην **πιο προσωπική αλήθεια**: η ψευδαίσθηση «είχε το χρώμα σου». Το πρόσωπο που φεύγει γίνεται τελικά χρώμα της μνήμης· κάτι που χάνεται από την πραγματικότητα, αλλά παραμένει ζωντανό μέσα μας.

Η ΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Στα δύο **Νυχτερινά op. 27** του **Φρεντερίκ Σοπέν**, η νύχτα γίνεται χώρος εσωτερικής περισυλλογής και ονείρου. Το **7ο**, σε ντο δίεση ελάσσονα, μοιάζει να γεννιέται μέσα από μια βαθιά σιωπή· η μελωδία προχωρεί μελαγχολικά, σαν ανάμνηση που επιστρέφει διστακτικά. Η μουσική αποκαλύπτει μια αίσθηση προσωπικής εξομολόγησης, ενώ κάθε φράση μοιάζει να αναπνέει πάνω από μια διακριτική συνοδεία. Στο **8ο**, σε Ρε ύφεση μείζονα, η ατμόσφαιρα φωτίζεται και γίνεται πιο ονειρική και τρυφερή, χωρίς να χάνει τον λεπτό παλμό της νοσταλγίας. Στα δύο έργα, ο Σοπέν μετατρέπει το πιάνο σε φωνή της σιωπής: κάθε ήχος γίνεται ψίθυρος και κάθε παύση μια ανάσα, σε έναν κόσμο όπου **μνήμη, όνειρο και συγκίνηση** συναντώνται.

Τα Νυχτερινά έργο 27 του Φ. ΣΟΠΕΝ με τον Νέλσον Φράιρε-
Ηχογράφηση 2009